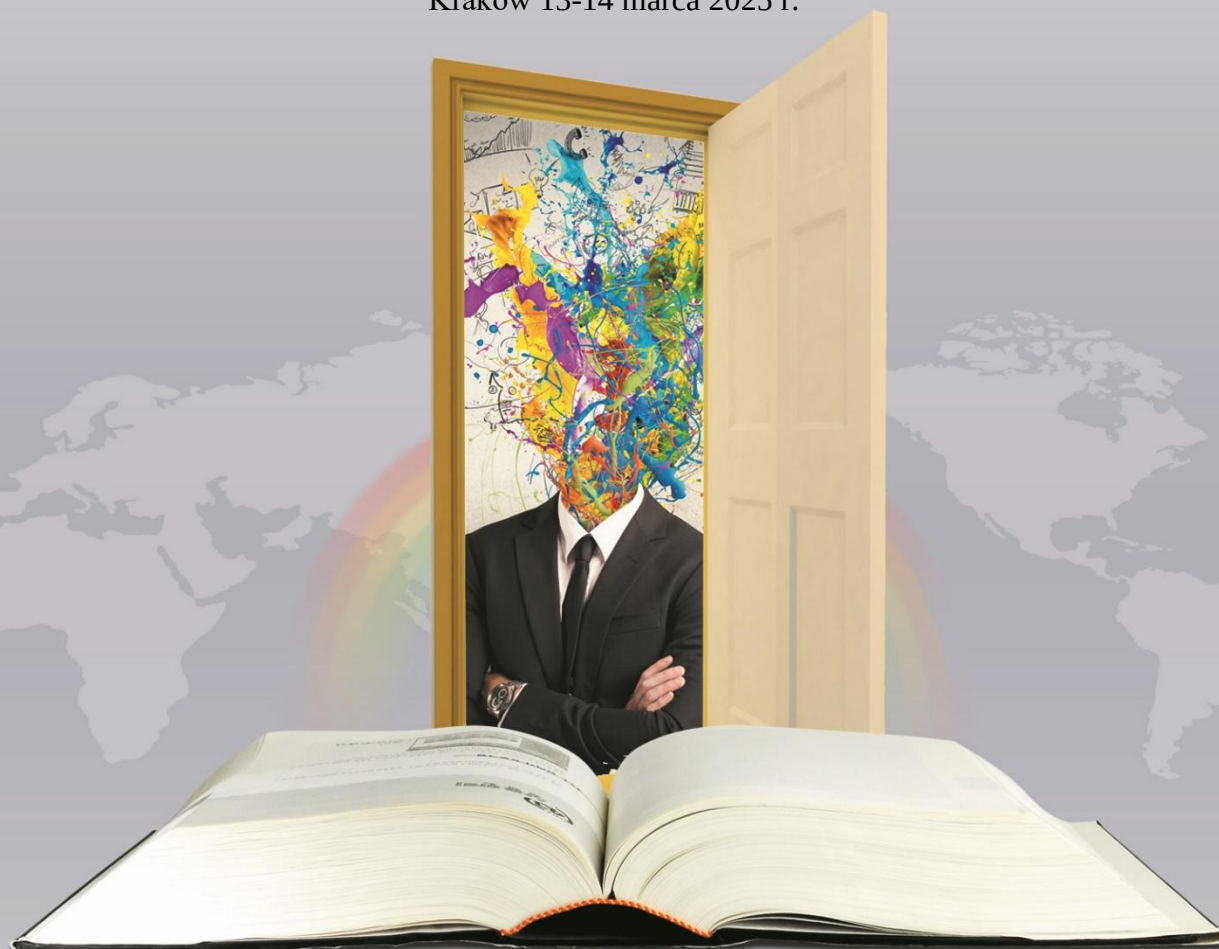

Ogólnopolska Konferencja Interdyscyplinarna
pn: "UNIWERSUM CZ. I"
Nauki Interdyscyplinarne

KSIĄŻKA ABSTRAKTÓW BOOK OF ABSTRACTS

Kraków 13-14 marca 2025 r.

organizatorzy:

**KONFERENCJE
NAUKOWE**

ISBN: 978-83-68082-06-7

Komitety Naukowy

Prof. dr hab. inż. Czesław Nowak - Uniwersytet Rolniczy im. Hugona Kołłątaja w Krakowie, Wydział Rolniczo-Ekonomiczny

Dr inż. Agnieszka Piotrowska-Puchała - Uniwersytet Rolniczy im. Hugona Kołłątaja w Krakowie, Wydział Rolniczo-Ekonomiczny

Dr inż. Małgorzata Bogusz - Uniwersytet Rolniczy im. Hugona Kołłątaja w Krakowie, Wydział Rolniczo-Ekonomiczny

Dr Piotr Rachwał - Uniwersytet Rolniczy im. Hugona Kołłątaja w Krakowie, Wydział Rolniczo-Ekonomiczny

Dr inż. Jarosław Mikołajczyk - Państwowa Wyższa Szkoła Zawodowa w Tarnowie, Instytut Administracyjno-Ekonomiczny

Dr inż. Piotr Prus - Uniwersytet Technologiczno-Przyrodniczy w Bydgoszczy, Wydział Rolnictwa i Biotechnologii

Dr Lidia Jabłońska-Porzuczek - Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu, Wydział Ekonomiczno - Społeczny

Dr inż. Paweł Dziekański - Uniwersytet Jana Kochanowskiego w Kielcach - Wydział Prawa i Nauk Społecznych

Dr Monika Wojcieszak - Uniwersytet Przyrodniczy w Poznaniu, Wydział Ekonomiczno – Społeczny

Dr inż. Anna Justyna Parzonko - Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, Wydział Nauk Ekonomicznych

Dr inż. Anna Sieczko - Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie, Wydział Nauk Ekonomicznych

Dr Barbara Kielbasa - Uniwersytet Rolniczy im. Hugona Kołłątaja w Krakowie, Wydział Rolniczo -Ekonomiczny

Dr Anna Janicka - Uniwersytet Rolniczy im. Hugona Kołłątaja w Krakowie, Wydział Rolniczo -Ekonomiczny

Dr Anna Zalewska - Państwowa Wyższa Szkoła Informatyki i Przedsiębiorczości w Łomży, Wydział Nauk o Zdrowiu

Dr Monika Gałczyk - Państwowa Wyższa Szkoła Informatyki i Przedsiębiorczości w Łomży, Wydział Nauk o Zdrowiu

Komitety Organizacyjny:

dr Barbara Kielbasa

dr Anna Janicka

dr Paweł Kraciński

mgr Anna Maria Bach

mgr Marcin Kożuchowski

mgr Ewelina Litwa

lek. Monika Prylińska

mgr Pauliuna Kasperska-Dębowska

dr n. med. Katarzyna Pawłowicz

mgr Michał Mrozek

mgr Magdalena Słowik

mgr Damian Jasiński

mgr Cezary Roman, MBA

Kontakt:

rachwal.konferencjenaukowe@gmail.com

Więcej informacji:

www.konferencjenaukowe.com.pl

Wydanie:

Publikacja elektroniczna on-line

Wydanie znajduje się w Repozytorium Cyfrowym Biblioteki Narodowej.

SPIS TREŚCI

Dariusz Skłodowski

Godność osoby ludzkiej jako granica ingerencji państwa w autonomię rodziny – analiza w kontekście nowych technologii reprodukcyjnych.....8

Zuzanna Czekala

Podejście konsumentów do mody i nawyków zakupowych.....9

Paweł Cichecki

Rola gadżetów reklamowych w strategii marketingowej i budowaniu wizerunku uczelni wyższych.....10

Henryk Kułakowski, Tomasz Groszkowski

System uwierzytelniania i dostarczania cyfrowej tożsamości w banku PKO BP.....11

Katarzyna Kisner

Projekt i budowa robota piszącego.....12

Beata Szczawińska

Systemy i modele wychowania zakładowego.....13

Michał Kociolek

Wykorzystanie i zastosowanie sieci przemysłowych w systemach automatyki.....14

Anna Niewęglowska

Inteligentne miasta: jak technologia wpływa na przestrzeń miejską.....15

Agnieszka Szydelko

Przesłuchanie w Przyjaznym Pokoju – rola biegłego psychologa i najczęstsze błędy.....16

Stanisław Schabowicz

Wpływ Doctrina Christiana (1593) na kształtowanie się języka teologicznego w języku tagalog.....17

Walter Rachwalik

Godność kapłaństwa rzymsko-katolickiego w świetle Egzorcyzmów Szwajcarskich.....18

Walter Rachwalik

Ekspiacyjny profil życia Siostry Róży Wandy Niewęgłowskiej (1926-1989) w świetle relacji naocznych świadków.....19

Walter Rachwalik

Rola Abp Romualda Jałbrzykowskiego, bł. ks. Michała Sopoćki i Matki Michaeli Moraczewskiej w powstaniu i upublicznieniu wileńskiego wizerunku Jezusa Chrystusa, Króla Miłosierdzia.....20

Walter Rachwalik

Specyfika (w *zarysie*) doświadczeń wewnętrznych włoskiej mistyczki, św. Weroniki Giuliani (1660-1727), w świetle fragmentów wybranych z jej zapisków.....22

Walter Rachwalik

Duchowo-cielesny profil Zbawczej Ofiary Jezusa Chrystusa, Króla Miłosierdzia, w świetle pism św. Siostry Faustyny Kowalskiej (1905-1938) i Alicji Lenczewskiej (1934-2012).....24

Walter Rachwalik

Rzeczywisty powód dwuletniego odosobnienia św. Ojciec Pio z Pietrelciny w świetle odtajnionych archiwów watykańskich.....26

Walter Rachwalik

Pokora kluczem ukrytych zasług św. Siostry Faustyny Kowalskiej w świetle jej duchowych zapisków.....28

Walter Rachwalik

Zbawczy profil życia mistycznego św. Siostry Marii Faustyny Kowalskiej w świetle jej duchowych zapisków.....29

Daria Radomska

Moc natury w rehabilitacji: Rola zwierząt w zoofizjoterapii.....31

Maja Pluta, Alicja Pluta, Kacper Artykiewicz

Medycyna regeneracyjna w dermatologii - Innowacyjne podejścia w leczeniu ran i blizn.....32

Alicja Pluta, Kacper Artykiewicz, Maja Pluta

Nanotechnologia jako nowoczesna metoda diagnostyki i innowacyjna terapia w przypadku raka płuc.....33

Konrad Kaminiów

From Nevi to Melanoma. Factors Modulating the Nevus to Melanoma Evolution.....34

Karolina Pniaczek

Problemy diagnostyczne związane z rozpoznaniem giardiozy.....35

Nikola Przespolewska

Suplementy diety a zdrowy styl życia – co warto wiedzieć?.....36

Elwira Misiuk, Natalia Wardak, Anna Geniusz, Marta Adamska, Agnieszka Bielaga

Efektywna komunikacja w zespołach interdyscyplinarnych Pielęgniarka-Ratownik Medyczny.....37

Sylwia Klimczak, Agnieszka Śliwińska

Poszukiwanie nowych markerów zapalnych u osób z zaburzeniami metabolicznymi zakażonych *Giardia lamblia*.....38

Paulina Nita, Emilia Nosal

Choroba Hashimoto - patogeneza, diagnostyka, leczenie.....39

Wiktoria Niedziela, Paulina Nita

Zespół jelita drażliwego: biomarkery, diagnostyka i nowoczesne terapie.....40

Małgorzata Kowalczyk

Badanie wieprzowiny na obecność włośni metodą wtrawiania.....41

Jakub Urban, Martyna Batorska, Monika Michalczuk, Adriana Jaroszek

Czy warto stosować dodatek koncentratu włókna surowego ARBOCEL® w żywieniu drobiu oraz trzody chlewnej ?.....42

Wiktoria Muszak

Diagnostyka *Baylisascaris procyonis*.....43

Karolina Wolszczak

Druk 3D w produkcji – rewolucja czy uzupełnienie tradycyjnych technologii.....44

Zuzanna Klimek

Skład chemiczny świec zapachowych a jakość powietrza w pomieszczeniach.....45

Kacper Falkiewicz

Sterowanie silnikiem głównym statku przy użyciu sterownika PLC i sieci przemysłowych.....46

Kacper Artykiewicz, Alicja Pluta, Maja Pluta, Wiktoria Skwierczyńska

Sztuczna inteligencja (AI) w diagnostyce medycznej - przyszłość, która dzieje się dziś.....47

Dariusz Skłodowski, Uniwersytet im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie

Godność osoby ludzkiej jako granica ingerencji państwa w autonomię rodziny – analiza w kontekście nowych technologii reprodukcyjnych

Rozwój technologii reprodukcyjnych, takich jak zapłodnienie in vitro, diagnostyka preimplantacyjna czy edycja genomu, stawia przed współczesnym państwem istotne wyzwania prawne i etyczne. Z jednej strony państwo, kierując się zasadą dobra wspólnego, podejmuje działania regulacyjne w zakresie dostępu do tych technologii, określając granice ich legalności oraz zasady finansowania. Z drugiej strony autonomia rodziny, oparta na konstytucyjnie gwarantowanych wartościach, takich jak prawo do życia prywatnego i rodzinnego, prawo do prokreacji oraz wolność od nadmiernej ingerencji organów władzy publicznej, stanowi fundament demokratycznego państwa prawa. W tym kontekście kluczowym punktem odniesienia jest godność osoby ludzkiej – wartość o charakterze nadrzędnym, pełniąca funkcję zarówno aksjologiczną, jak i normatywną.

Wystąpienie koncentruje się na analizie relacji między ochroną godności ludzkiej a dopuszczalnym zakresem ingerencji państwa w autonomię decyzji prokreacyjnych jednostek i rodzin. Omówione zostaną różne modele regulacyjne przyjęte w państwach europejskich oraz ich zgodność z międzynarodowymi standardami ochrony praw człowieka. Szczególna uwaga zostanie poświęcona kontrowersyjnym aspektom ingerencji państwa, takim jak zakazy lub ograniczenia w stosowaniu metod wspomaganego rozrodu, kwestie selekcji embrionów oraz ingerencja w decyzje dotyczące korzystania z gamet dawców.

Celem wystąpienia jest wskazanie, czy i w jakim zakresie państwo może ograniczać dostęp do nowych technologii reprodukcyjnych, aby chronić wartości konstytucyjne, a zarazem nie naruszać autonomii jednostek i rodzin. Refleksja ta jest szczególnie istotna w kontekście postępu technologicznego oraz zmieniających się oczekiwań społecznych wobec regulacji bioetycznych.

Zuzanna Czekala, Studenckie Koło Naukowe CommodityLab, Katedra Jakości Produktów Przemysłowych i Opakowań, Instytut Nauk o Jakości, Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu
Opiekun SKN: dr hab. Renata Dobrucka, prof. UEP

Podejście konsumentów do mody i nawyków zakupowych

Fast fashion to dominujący model w przemyśle odzieżowym, który charakteryzuje się szybkim tempem produkcji, niskimi kosztami i krótkim cyklem życia produktów. Jego popularność wynika z szerokiej dostępności i przystępnych cen, jednak niesie ze sobą poważne konsekwencje środowiskowe oraz społeczne, takie jak nadprodukcja odpadów tekstylnych, zanieczyszczenie środowiska czy wykorzystywanie taniej siły roboczej. Alternatywą dla tego modelu jest slow fashion, czyli zrównoważona moda oparta na trwałości, jakości oraz etycznych warunkach produkcji.

Celem badania była analiza świadomości konsumentów na temat fast fashion oraz ich podejścia do slow fashion. W tym kontekście przeprowadzono ankietę internetową, w której udział wzięło 70 respondentów, z przewagą młodych kobiet. Pytania dotyczyły m.in. znajomości obu koncepcji, motywacji zakupowych oraz czynników wpływających na wybory odzieżowe. Uzyskane wyniki dostarczają wartościowych informacji na temat preferencji konsumentów oraz kluczowych aspektów determinujących ich decyzje zakupowe. Kontrastujące podejścia do mody – od szybkiej, oferującej szeroki wybór w niskich cenach, po zrównoważoną, opartą na jakości i etyce – odzwierciedlają różnorodne potrzeby i wartości odbiorców.

Prezentacja oparta na wynikach badania pozwala lepiej zrozumieć nawyki zakupowe konsumentów oraz podkreśla rosnącą potrzebę edukacji i zwiększenia dostępności cenowej zrównoważonej mody. Przyszłość slow fashion zależy zarówno od zmiany świadomości społecznej, jak i od działań podejmowanych przez marki odzieżowe w kierunku bardziej odpowiedzialnej produkcji.

Paweł Cichecki

Rola gadżetów reklamowych w strategii marketingowej i budowaniu wizerunku uczelni wyższych

Współczesne uczelnie wyższe funkcjonują w warunkach rosnącej konkurencji, co wymaga skutecznych strategii marketingowych wspierających budowanie ich rozpoznawalności i pozytywnego wizerunku. Jednym z istotnych narzędzi promocji są gadżety reklamowe, które pełnią rolę zarówno funkcjonalnych przedmiotów użytkowych, jak i nośników komunikacji marketingowej. W artykule przeanalizowano znaczenie gadżetów reklamowych w strategii marketingowej uczelni wyższych oraz ich wpływ na percepcję i identyfikację z marką.

Przyjęta metodologia obejmuje analizę literatury przedmiotu oraz badania empiryczne przeprowadzone w wybranej instytucji akademickiej. W kontekście teoretycznym odniesiono się do koncepcji komunikacji marketingowej Philipa Kotlera oraz modelu lojalności marki Davida Aakera, wskazując na znaczenie konsekwentnych działań promocyjnych w budowaniu wizerunku instytucji.

Analiza wykazała, że odpowiednio dobrane i wysokiej jakości gadżety reklamowe mogą skutecznie wzmacniać rozpoznawalność uczelni, kształtować pozytywne skojarzenia oraz wspierać identyfikację studentów i absolwentów z marką akademicką. Kluczowe czynniki wpływające na efektywność tej formy promocji obejmują jakość gadżetów, ich użyteczność, dopasowanie do grup docelowych oraz spójność z ogólną strategią komunikacyjną uczelni.

Jednocześnie zwrócono uwagę na wyzwania związane z mierzalnością efektywności gadżetów reklamowych oraz ryzyko ich niewłaściwego doboru, co może prowadzić do marnotrawstwa zasobów i ograniczonego wpływu na wizerunek uczelni. Wnioski z przeprowadzonych badań wskazują, że gadżety reklamowe stanowią istotny, choć komplementarny element strategii marketingowej, który najlepiej sprawdza się w połączeniu z innymi działaniami promocyjnymi, takimi jak wydarzenia akademickie, kampanie informacyjne i aktywność w mediach społecznościowych.

mgr inż. Henryk Kułakowski, mgr Tomasz Groszkowski, Politechnika Warszawska,
Powszechna Kasa Oszczędności Bank Polski S. A.

System uwierzytelniania i dostarczania cyfrowej tożsamości w banku PKO BP

Prezentacja dotyczy projektu "System uwierzytelniania i dostarczania cyfrowej tożsamości w banku PKO BP", Konkurs: Ścieżka dla Mazowsza Numer wniosku o dofinansowanie: MAZOWSZE/0057/19. Celem projektu było opracowanie prototypowej platformy do tworzenia i udostępniania cyfrowej tożsamości użytkowników, zapewniając jednocześnie wysoki poziom bezpieczeństwa, zgodny z obowiązującymi regulacjami. Zaprezentowano całe projektu, osiągnięte wyniki opracowane produkty. Główne funkcjonalności systemu obejmują możliwość tworzenia cyfrowej tożsamości, korzystając z różnych źródeł danych, wieloskładnikowe uwierzytelnianie tożsamości, obejmujące metody oparte na wiedzy, posiadaniu oraz biometrii. Wypracowano również mechanizm tworzenia profilu użytkownika do wykorzystania przez kontrahentów.

Od strony technologicznej platforma została osadzona na infrastrukturze chmurowej i wykorzystuje Data Lake, do przechowywania i przetwarzania danych użytkowników oraz blockchain do zarządzania uprawnieniami oraz prowadzenia rejestru transakcji. W zakresie integracji z innymi systemami platforma oferuje interfejs prywatny, poprzez standard OpenID Connect oraz interfejs publiczny, zgodny z protokołem SAML. W obszarze procesowym przeprowadzono analizę możliwości świadczenia usług zgodnie z dyrektywami eIDAS i PSDII. Natomiast sam projekt powstawał równolegle do prac nad dyrektywą PSDII, stąd nie odwzorowuje jej założeń. Opracowano procesy bezkontaktowego uwierzytelnienia zgodnych z wymogami organów nadzorczych. Zdefiniowano procesy rejestracji użytkownika oraz identyfikacji poprzez system login.gov.pl.

Opracowany prototyp z określonym poziomem bezpieczeństwa oferuje intuicyjne, nowoczesne i skalowalne metody uwierzytelniania. Platforma może przyczynić się do automatyzacji oraz uproszczenia usług zdalnych, w tym onboardingu, redukując tym samym koszty operacyjne. Rozwiązanie otwiera również nowe możliwości w zakresie dostarczania usług dla osób niepełnosprawnych i wykluczonych cyfrowo. CyberID ma potencjał umożliwiający zarządzanie cyfrową tożsamością klientów oraz weryfikację tożsamości w nowatorski sposób.

inż. Katarzyna Kisner, Uniwersytet Morski w Gdyni, Wydział Elektryczny, Studenckie Koło Naukowe HMI, ul. Morska 81/87, 81-225 Gdynia

E-mail: kkisner@wp.pl

Projekt budowania robota piszącego

Cele pracy było zaprojektowanie i budowa robota piszącego, który miał zautomatyzować pozyskiwanie informacji w oparciu o jedną z popularniejszych otwartych baz wiedzy – angielską Wikipedię. Odbywa się to poprzez wprowadzenie za pomocą klawiatury frazy żądanej do wyszukania, wysłanie jej do API wspomnianej bazy, pobranie pierwszego proponowanego artykułu lub, w przypadku frazy wieloznacznej, listy artykułów i wyświetlenie danych na wyświetlaczu. Sposób w jaki człowiek komunikuje się z robotem miał za zadanie przypominać dialog – użytkownik pisał zapytanie, a urządzenie pisało odpowiedź.

Realizacja robota podzielona była na 4 główne etapy:

- ☐ projekt robota i elektronicznego układu sterującego,
- ☐ fizyczne wykonanie urządzenia,
- ☐ opracowanie i zainstalowanie oprogramowania,
- ☐ weryfikacja działania zbudowanego i zaprogramowanego robota.

Etap projektowania polegał na określeniu założeń jakie urządzenie powinno spełniać, opracowaniu koncepcji wstępnej robota, doborze komponentów i opracowaniu schematu połączeń elektrycznych.

Wykonanie opierało się na przetestowaniu zaprojektowanych połączeń na płycie stykowej i opracowaniu stałej konstrukcji fizycznej robota w oparciu o płytkę drukowaną i połączenia lutowane.

Opracowanie oprogramowania miało na celu sporządzenie w środowisku Arduino IDE w języku C++ stosownych instrukcji do wykonania dla poszczególnych komponentów przy wsparciu bibliotek wbudowanych i zainstalowanie ich w mikrokontrolerze.

Weryfikacja polegała na potwierdzeniu zgodności z kryteriami postawionymi dla urządzenia i potwierdzeniu poprawności ogólnego wykonania. Kontrola przebiegła pozytywnie. Urządzenie jest oprawione solidną obudową i w pełni funkcjonalne.

Beata Szczawińska, Uniwersytet Jana Długosza w Częstochowie, Wydział Nauk Społecznych

Systemy i modele wychowania zakładowego

Od zarania wieków społeczeństwa borykały się z problemem niesubordynowanej młodzieży. Próbowano sobie z tym radzić na różne sposoby. Na przykład w starożytnym Egipcie zamykano niesfornych nieletnich w świątyni dla poprawy moralnej.

Zaś greccy filozofowie zwracali uwagę na potrzebę organizowania specjalnych domów poprawy. Na przestrzeni lat zaczęły powstawać różnorakie systemy wspomagające resocjalizację nieletnich. Wśród nich znalazły się takie systemy jak: system dyscyplinarno-izolacyjny, system progresywny, system regresywny, system socjopedagogiczny, system indywidualny, system homogeniczny i system eklektyczny. Niniejsza prezentacja przybliży na czym polegają owe systemy. Każdy z nich opiera się bowiem na innych metodach pracy z młodzieżą, każdy ma swoje złe i dobre strony. Wspólnym celem jest jednak jedno - przywrócenie młodym osobom, które naruszyły prawo, odpowiednich postaw i norm społecznych. Wyżej wymienione systemy skupiają się na rozwoju emocjonalnym, moralnym i społecznym, aby umożliwić młodzieży powrót do społeczeństwa w sposób konstruktywny, eliminując ryzyko ponownego popełnienia przestępstwa.

Michał Kociolek, Politechnika Warszawska

Wykorzystanie i zastosowanie sieci przemysłowych w systemach automatyki

Procesy logistyczne stanowią kluczowy element efektywnego funkcjonowania przedsiębiorstw, angażując w uporządkowane przemieszczanie materiałów między różnymi etapami operacji. Modelowanie procesów logistycznych, oparte na tworzeniu uproszczonych reprezentacji rzeczywistości, pełni istotną rolę w analizie, optymalizacji oraz symulacji tych procesów. Narzędzia takie jak diagramy, modele matematyczne oraz symulacje komputerowe umożliwiają precyzyjne planowanie i identyfikację optymalnych rozwiązań, mających na celu eliminację błędów oraz minimalizację przestojów. Wykres Gantta jest jednym z kluczowych narzędzi wizualizacyjnych, wspomagającym zarządzanie projektami poprzez klarowne przedstawienie harmonogramu zadań i ich czasu wykonania. Umożliwia to skuteczną koordynację działań zespołowych oraz monitorowanie postępów projektowych. Diagramy przepływów, wszechstronne narzędzie stosowane w różnych sektorach gospodarki, od produkcji po usługi, pozwalają na dokładną analizę procesów, identyfikację problemów oraz ich optymalizację. Są nieocenioną pomocą przy wprowadzaniu usprawnień procedur. Podobnie, Diagram Ishikawy, znany również jako diagram przyczynowo-skutkowy, jest skutecznym narzędziem do identyfikacji przyczyn problemów, szczególnie w kontekście jakości produktów czy usług oraz wspierania rozwiązywania konfliktów zespołowych poprzez skupienie uwagi na sednie problemu. Lucidchart, jako zaawansowana aplikacja do tworzenia diagramów i map procesów w chmurze, ułatwia współpracę zespołową oraz kompleksową wizualizację złożonych systemów, co jest niezbędne w strategii oraz analizie projektowej. Zintegrowane podejście do modelowania i analizy procesów logistycznych jest kluczowe dla efektywnego zarządzania operacjami przedsiębiorstwa, wspierając ciągłe doskonalenie i adaptację do zmieniających się warunków rynkowych oraz wewnętrznych potrzeb organizacyjnych.

Niewęglowska Anna, Politechnika Białostocka

Inteligentne miasta: jak technologia wpływa na przestrzeń miejską

Dynamiczna urbanizacja oraz wzrost populacji miejskiej prowadzą do szeregu wyzwań związanych z infrastrukturą, mobilnością oraz zarządzaniem zasobami naturalnymi. W odpowiedzi na te problemy rozwijana jest koncepcja inteligentnych miast (Smart City), oparta na integracji nowoczesnych technologii, takich jak Internet Rzeczy (IoT), sztuczna inteligencja (AI) oraz sieci 5G. Implementacja tych rozwiązań umożliwia optymalizację transportu, efektywne zarządzanie energią oraz poprawę jakości życia mieszkańców.

Jednym z kluczowych aspektów inteligentnych miast jest zastosowanie zaawansowanych systemów transportowych, obejmujących adaptacyjne sygnalizacje świetlne, autonomiczne pojazdy oraz platformy ułatwiające mobilność miejską. Równolegle rozwijane są inteligentne budynki, które dostosowują zużycie energii do aktualnego zapotrzebowania, wykorzystują odnawialne źródła energii oraz stosują nowoczesne technologie fasadowe reagujące na warunki atmosferyczne. Istotnym kierunkiem zmian w urbanistyce jest także idea miast 15-minutowych, w których wszystkie kluczowe usługi znajdują się w bliskiej odległości od miejsca zamieszkania, co sprzyja ograniczeniu ruchu samochodowego i redukcji emisji CO₂.

Pomimo licznych korzyści, rozwój inteligentnych miast wiąże się z wyzwaniami, wśród których kluczową rolę odgrywają zagrożenia cyberbezpieczeństwa, wysokie koszty wdrażania nowych technologii oraz potencjalne konsekwencje społeczne wynikające z automatyzacji i cyfryzacji przestrzeni miejskich. Analiza dotychczasowych wdrożeń wskazuje, że skuteczna implementacja koncepcji Smart City wymaga równowagi między zaawansowanymi technologiami a potrzebami mieszkańców, a także odpowiednich regulacji prawnych i strategii zarządzania danymi.

dr Agnieszka Szydelko

Przesłuchanie w Przyjaznym Pokoju – rola biegłego psychologa i najczęstsze błędy

Psychologia sądowa w dobie XXI wieku rozwija się bardzo intensywnie. Prowadzone są nowe badania, opracowywane standardy procedury badawczej i opiniowania sądowo-psychologicznego. Wszystko to ma na celu podnoszenie jakości prowadzonych przez psychologów działań oraz sporządzanych opinii, które mają niebagatelne znaczenie dla wydawanych w danym postępowaniu orzeczeń sądowych.

Dla ochrony świadków oraz osób pokrzywdzonych w określonych kategoriach postępowań, w szczególności dotyczących przestępstw seksualnych oraz czynów popełnionych z użyciem przemocy lub groźby bezprawnej, konieczne jest zapewnienie odpowiednich warunków przesłuchania tychże osób, w tym niejednokrotnie obecności biegłego psychologa.

Rola psychologa w toku czynności procesowych jest bardzo istotna. Rozpoczyna się ona od momentu pierwszego kontaktu z osobą, co do której sporządzona ma zostać opinia sądowo-psychologiczna aż po samo sporządzenie owej opinii. Niezwykle ważna jest aktywność biegłego psychologa w trakcie procesu badawczego osoby przesłuchiwanej, a więc nie tylko sama obecność w trakcie przesłuchania, ale podjęcie szeregu czynności dodatkowych, o charakterze psychologicznym. Mowa jest między innymi o przygotowaniu się psychologa do udziału w czynności (w tym wstępne zapoznanie się z przedmiotem postępowania oraz podstawowymi informacjami o osobie przesłuchiwanej), rozmowa wstępna z przesłuchiwanym, aktywny udział w przesłuchaniu, przeprowadzenie badania psychologicznego osoby opiniowanej i sporządzenie opinii. Każdy element jest niezbędny i ważny dla efektu końcowego.

Niestety pozyskane informacje, w tym analiza akt sądowych i obserwacja uczestników postępowań, wskazują na występowanie licznych błędów, które zaburzają przebieg czynności i w efekcie doprowadzają do sporządzania wadliwych opinii. Tymczasem te właśnie opinie stanowią jeden z ważniejszych dowodów w postępowaniu i przekładają się na treść zapadających wyroków. Konieczna jest świadomość błędów i ich wyeliminowanie dla dobra wymiaru sprawiedliwości.

Stanisław Schabowicz, Zakład Dialogu Międzyreligijnego, Wydział Teologiczny,
Uniwersytet im. Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie
E-mail: polskipoliglota@gmail.com

Wpływ *Doctrina Christiana* (1593) na kształtowanie się języka teologicznego w języku tagalog

Celem niniejszego artykułu jest analiza wpływu *Doctrina Christiana* (1593) na kształtowanie się języka teologicznego w języku tagalog. *Doctrina Christiana*, jako pierwszy katechizm chrześcijański przetłumaczony na język tagalog, odegrał kluczową rolę w procesie indigenizacji chrześcijaństwa na Filipinach. Badanie koncentruje się na językowych i teologicznych aspektach tekstu, analizując, w jaki sposób terminologia teologiczna została zaadaptowana i rozwinięta w kontekście języka tagalog.

Artykuł bada sposoby, w jakie *Doctrina Christiana* wpłynęła na tworzenie nowych terminów teologicznych oraz adaptację pojęć chrześcijańskich w lokalnym kontekście kulturowym i językowym. Szczególną uwagę poświęcono sposobom przekładu kluczowych terminów teologicznych oraz ich wpływowi na późniejszy rozwój języka teologicznego w tagalogu.

Wyniki badania wskazują, że *Doctrina Christiana* nie tylko umożliwiła rozprzestrzenienie nauki chrześcijańskiej, ale również przyczyniła się do powstania spójnego i trwałego języka teologicznego w języku tagalog. Adaptacja terminologii teologicznej wpłynęła na sposób, w jaki lokalna ludność rozumiała i praktykowała wiarę chrześcijańską, kształtując unikalne połączenie doktryny chrześcijańskiej i filipińskiej kultury językowej.

Artykuł wnosi istotny wkład w badania nad historią języka tagalog oraz teologią chrześcijańską na Filipinach, ukazując, jak język i religia wzajemnie się przenikają i kształtują w kontekście misyjnym i kulturowym.

Słowa kluczowe: *Doctrina Christiana*, tłumaczenia teologiczne, chrześcijaństwo na Filipinach, teolingwistyka

Ks. Walter Rachwalik, Uniwersytet Opolski

Godność kapłaństwa rzymsko-katolickiego w świetle Egzorcyzmów Szwajcarskich

Z przeprowadzonych badań wynika, że podczas egzorcyzmów przeprowadzanych nad opętaną Szwajcarką, demony zostały zmuszone do ujawnienia szeregu żądań, które Jezus Chrystus i Jego Matka, Najświętsza Maryja Panna stawiają duchownym rzymsko-katolickim, akcentując nie-zatartość znamienia udzielonego im sakramentu kapłaństwa. Oto lista tychże wymagań:

1. Niebo domaga się, by kapłani rzymsko-katoliccy byli święci, a tym samym stawali się znakami sprzeciwu wobec świata odrzucającego Prawo Boże.
2. Nieba stanowczo żąda, aby kapłani rzymsko-katoliccy, zachowując chrześcijańską cnotę czystości, zachowywali dobrowolnie przyjęty celibat.
3. Niebo domaga się, by kapłani i zakonnicy nosili na co dzień strój przypisany osobom duchownym.
4. Niebo domaga się, aby kapłani gorliwie szafowali Sakramentem Pokuty.
5. Niebo wzywa kapłanów rzymsko-katolickich do rzetelnego kaznodziejstwa.
6. Zadaniem kapłana rzymsko-katolickiego jest głosić pełną naukę dogmatyczno-moralną Kościoła Rzymsko-Katolickiego.
7. Obowiązkiem kapłana rzymsko-katolickiego jest być dobrym pasterzem wiernych powierzonych jego duchowej pieczy.
8. Kapłan rzymsko-katolicki powinien codziennie odprawiać Ofiarę Mszy Świętej;
9. Niebo stanowczo żąda przywrócenia obyczaju przyklękania przed Najświętszym Sakramentem oraz podczas uczestniczenia w sprawowaniu Ofiary Mszy Świętej.

Słowa kluczowe: Egzorcyzmy Szwajcarskie – Najświętszy Sakrament Ołtarza – Sakrament pokuty – niezatarty charakter sakramentu kapłaństwa rzymsko-katolickiego – kapłan wzorem Jezusa Chrystusa Dobrego Pasterza – życie kapłana znakiem sprzeciwu – nadprzyrodzona wartość celibatu kapłańskiego – piekło nienawidzi stuły kapłańskiej – godność ubiór duchownego: sutanna lub habit – obowiązkiem kapłana jest rzetelne głoszenie prawd wiary i moralności katolickiej – obowiązek przyklękania przed Najświętszym Sakramentem

Ks. Walter Rachwalik, Uniwersytet Opolski

Ekspiacyjny profil życia Siostry Róży Wandy Niewęglowskiej (1926-1989) w świetle relacji naocznych świadków

19 III 2015 r., Kuria Metropolitarna w Lublinie udzieliła zgody na rozpowszechnienia wśród wiernych Kościoła Rzymsko-Katolickiego tekstu „Modlitwy o beatyfikację” s. Róży Niewęglowskiej, tercjarki dominikańskiej, której życie naznaczone było od wczesnego dzieciństwa, jednym pasmem cierpień, w którym wpisane było 40-letnie zmaganie się ze skutkami paraliżu, który ubezwłasnowolnił jej osobę, przy czym, jako to miał zwyczaj powtarzać, w zdrowiu zachowały się jej i umysł i paznokcie.

W 2007 r. opublikowana została książka zatytułowana: „40 lat pod Krzyżem, Siostra Róża Wanda Niewęglowska (1926-1989)”

Ojciec Celestyn Napiórkowski, współredaktor, tak opisał okoliczności zapoznania się z s. Różą: „Poproszono przed Bożym Narodzeniem, by odprawić Mszę [Ś]więtą w mieszkaniu chorej. Sparaliżowana. Oprócz paraliżu jeszcze jakie choroby. W mieszkaniu sporo przyjaciół. Atmosfera niezwykła, podniosła. Jak w kaplicy. Nasycona głęboką wiarą i pobożnością. Niewiele mówiło mi imię i nazwisko: Róża Niewęglowska. Okazało się, że to osoba charyzmatyczna o niezwykłych darach (...).

Z całym przekonaniem zalecam spotkanie z Różą na stronach tej mini lektury: w zebranych tu świadectwach – jak refren powraca przekonanie o świętości lublinianki, która przez 40 lat heroicznym cierpieniem współpracowała ze Zbawicielem dla świętej sprawy zbawienia. Solidaryzuję się z tym przekonaniem (...). Nie zakopuje się klejnotów, a Róża to klejnot, który dał nam Pan”.

Słowa kluczowe: „Umysł mam zdrowy i zdrowe paznokcie” – „Spała jedynie około 4 godzin w ciągu doby” – Lubiła biel, ale „zawsze wydawała się jej [ona] nie dość doskonała” – „Całkowicie poddawała się woli Pana Boga”

Ks. Walter Rachwalik, Uniwersytet Opolski

Rola Abp Romualda Jałbrzykowskiego, bł. ks. Michała Sopoćki i Matki Michaeli Moraczewskiej w powstaniu i upublicznieniu wileńskiego wizerunku Jezusa Chrystusa, Króla Miłosierdzia

W ponad 2000-niej historii Kościoła nigdy nie brakowało biskupów, których heroiczna postawa pasterska połączona z ich osobistą świętością znalazła uznanie w ich beatyfikacji i kanonizacji. Znajdziemy w ich szeregach także takich, którzy nie doczekali się wyniesienia do chwały ołtarzy, a ich życie pomnożyło dobro duchowe Kościoła. Ich zasługi znajdują uznanie w pamięci wiernych. Po ich śmierci okazywało się, jak wielkich dzieł duchowych Bóg dokonał przez ich ukrytą ofiarę.

Do ich grona należy arcybiskup Romuald Jałbrzykowski (1887-1955), jeden spośród kapłanów związanych z diecezją łomżyńską. Zasadniczo przy opisie jego życia podkreślana jest jego rzetelność w wypełnianiu typowych, widocznych na zewnątrz obowiązków pasterskich. Jednakże na tym nie kończy się świat jego zasług. Okazuje się, że w okresie od 1926 do 1942 roku, gdy mógł swobodnie wypełniać obowiązki metropolity wileńskiego, na terenie Wilna przebywały, ukryte przed światem, trzy polskie mistyczki, zakonnice: sługa Boża, stygmatyczka s. Wanda Boniszewska (1907-2003), kandydatka na ołtarze, apostołka Króla Miłosierdzia s. Helena Majewska (1902-1967), sekretarka Króla Miłosierdzia św. s. Faustyna Kowalska (1905-1938), oraz znany ze swej działalności na rzecz rozpowszechniania dzieła Miłosierdzia Bożego, spowiednik s. Faustyny i s. Heleny, doktor habilitowany nauk teologicznych, bł. ks. Michała Sopoćko (1888-1975), oraz sługa Boży ks. Wincenty Kluczyński (1847-1917), fundator Zakonu Sióstr od Aniołów.

Siostra Faustyna, przystępując z polecenia ks. Michała Sopoćko do opisywania zetknięć jej duszy z Bogiem podczas Jego nawiedzeń, w pierwszych swoich słowach przedstawiła Jego zamiar doprowadzenia do powstania obrazu Króla Miłosierdzia. Oświadczyła, że to Pan „kazał” jej namalować „obraz swój święty”. Z przeprowadzonych w niniejszym artykule badań wynika, że tym, który spełnił żądanie Zbawiciela i skutecznie doprowadził do powstania „tego obrazu” był jej kierownik duszy. Wynika z nich również i to, że w upublicznieniu obrazu Króla Miłosierdzia miał bezpośredni udział Metropolita Wileński, abp Romuald Jałbrzykowski. Tym samym dali oni początek spełnianiu się obietnicy złożonej przez Pana Jezusa, Króla Miłosierdzia tym, którzy „czcić będą ten obraz”.

Słowa kluczowe: Abp Romuald Jałbrzykowski – Obraz Króla Miłosierdzia – Płock – 22 lutego 1931 – św. Siostra Faustyna Kowalska – s. Janina Kłobukowska – Wilno – Matka Michaela Moraczewska – s. Borgia Tichy – Eugeniusz Kaźmirowski I-VI. 1934 r. namalował Obraz – bł. ks. Michał Sopoćko zawiesił Obraz na ścianie w ciemnym korytarzu w klasztorze sióstr benedyktynek – 26-28.IV.1935 bł. ks. Michał Sopoćko ukazał Obraz w krużgankach Ostrej Bramy na zakończenie Jubileuszu 1900-lecia Odkupienia – bł. ks. Michał Sopoćko (Niedziela Przewodnia 1936 – do Bożego Ciała) na prośbę św. Faustyny umieścił Obraz w kościele św. Michała – w IV 1937 r., po zatwierdzeniu Obrazu przez komisję kurialną, za zgodą abp R. Jałbrzykowskiego, bł. ks. Michał Sopoćko oficjalnie wprowadził Obraz do kościoła św. Michała

Ks. Walter Rachwalik, Uniwersytet Opolski

Specyfika (w zarysie) doświadczeń wewnętrznych włoskiej mistyczki, św. Weroniki Giuliani (1660-1727), w świetle fragmentów wybranych z jej zapisków

Przypadek włoskiej zakonnicy, św. Weroniki Giuliani (1660-1727), która przez okres 34 lat w dzienniku duchowym opisywała dzieje swego życia, w tym również wewnętrznego, które osiągnęło szczytowe poziomy, potwierdza, że w Kościele Rzymsko-Katolickim, na przestrzeni ponad 2000 lat, nieustannie Bóg wybiera z pośród Jego wyznawców wiernych, którym udziela nadprzyrodzonych łask mistycznych.

Zachowało się 42 tomów jej rękopisów, z czego w 1927 r. wyłoniono najpierw 10 tomów (8 tys. stron), a następnie z tychże 10-ciu, w latach 60-tych ubiegłego stulecia wybrano jedynie 300 stron tekstów, przy czym kierowano się w tym wyborze kluczem oryginalności jej doświadczeń mistycznych, a także stopnia przydatności w prowadzeniu wyższego życia duchowego współczesnych potencjalnych mistyków.

Z kolei w 2006 r. ojcowie franciszkanie raz jeszcze podjęli się trudu rozpowszechniania tegoż dzieła, publikując, liczącą jedynie 300 stron, książkę zatytułowaną: „Libro di Leone Veuthey, S. Verinica Giuliani. Diario della vita interiore”, którą w Polsce, przetłumaczoną przez dominikanina, o. Wiesława Szymona, wydano w 2019 r. Nosi ona tytuł: *Święta Weronika Giuliani, Dziennik życia wewnętrznego, Miłość pozwoliła się odnaleźć*, Wydawnictwo M, Kraków 2019.

Głównym przesłaniem, zarówno przykładu jej życia, jak i jej pism, a wynika to z badań przeprowadzonych przez włoskich franciszkanów o. Leone Veuthey i o. Domnico Alfonsi, jest przypomnienie, że, oczywiście, w życiu łaski wszystkiego dokonuje Bóg, jednakże chrześcijanin-katolik powinien współpracować z działaniem Bożym, i to zarówno w rzeczach wewnętrznych jak i w wysiłkach ascetycznych, powinien „chcieć jak Bóg i w Bogu”.

„Wydaje mi się, że na modlitwie wiele razy zrozumiałam, że Pan wybrał dla mnie drogę upokorzeń i pogardy oraz, że mi ich nie zabierze”.

„Gdy przyjmowałam Najświętszą Hostię, poczułam w sobie tak wielki żar”.

„Niekiedy odczuwam w sercu tak wielki ból, że nie mogę ani oddychać, ani mówić”.

„W pewnej chwili (...) znalazłam się w ciemnościach i w duchowym zaćmieniu”.

„Całym sercem prosiłam Go, aby zechciał mnie wziąć za swoją oblubienicę”.

Słowa kluczowe: „Wybrałem cię do wielkich rzeczy, żeby Mnie jednak kochać, będziesz musiała wiele cierpieć” – „Szukasz Mnie w niebie, a Ja jestem w tobie, z tobą zjednoczony; pragniesz Mnie otrzymać, ażeby się ze Mną zjednoczyć, a Ja także jestem bardzo spragniony zjednoczenia z tobą”

Ks. Walter Rachwalik, Uniwersytet Opolski

Duchowo-cielesny profil Zbawczej Ofiary Jezusa Chrystusa, Króla Miłosierdzia, w świetle pism św. Siostry Faustyny Kowalskiej (1905-1938) i Alicji Lenczewskiej (1934-2012)

Kościół Rzymsko-Katolicki, przywołując nadprzyrodzony autorytet Biblii, od ponad 2000 lat proklamuje, że dzieła zabawienia rodzaju ludzkiego dokonał Jezus Chrystus, Prawdziwy Bóg i Prawdziwy Człowiek.

Całe 33-letnie życie Syna Człowieczego, miało charakter duchowej ofiary zadość czyniącej sprawiedliwości Bożej za popełniane przez ludzi grzechy, a która to ofiara uwierzytelniona została Jego śmiercią na Krzyżu.

Wspomniany powyżej temat pojawia się również w pismach polskich mistyczek, św. Siostry Faustyny Kowalskiej i Alicji Lenczewskiej.

Porównując treść pism tychże mistyczek: *Dzienniczek – Świadectwo – Słowo Pouczenia*, należy stwierdzić, że w doświadczeniach Świętej z Krakowa, w większości przypadków miały miejsce obrazy mistyczne oraz realny jej współudział w cierpieniach Zbawiciela, natomiast nauczycielce ze Szczecina przypisana została formuła lokucji intelektualnych.

Z przeprowadzonych badań wynika, że ważną jest w nauczaniu Kościoła Rzymsko-Katolickiego praktyka podkreślana rozważania Męki Jezusa Chrystusa, zarówno w jej cielesnym jak i duchowym wymiarze, ponieważ skutkuje to pogłębieniem miłości do Zbawiciela, pragnieniem naśladowaniem Jego życia, z gotowością służenia braciom w ich codziennych potrzebach.

„I – «Ucz się ode Mnie przyjmowania niesprawiedliwości ludzkiej dla sprawiedliwości Bożej». II – «Ucz się przyjmowania krzyża codziennego dla chwały niebieskiej». III – «Ucz się miłosierdzia dla upadających, bo ty także upadasz stale». IV – «Ucz się od Matki Mojej wierności i posłuszeństwa woli Ojca». V – «Ucz się przyjmowania pomocy od bliźnich twoich, bo w tym jest pomoc Moja dla ciebie». VI – «Ucz się wdzięczności za wyświadczone ci dobro, a także za to, co wydaje ci się złem». VII – «Ucz się i wyciągnij wnioski z upadków twoich, które dopuszczam». VIII – «Ucz się, jak budować dobro słowem i świadectwem życia swojego». IX – «Ucz się samozaparcia i wysiłku w podążaniu za wolą Ojca». X – «Ucz się oddawać wszystkiego, co miłe twemu ciału, sercu

i myślom dla chwały Bożej w tobie». XI – «Ucz się cierpienia za braci z wiarą, nadzieją i miłością». XII – «Ucz się oddania życia swego dla pozyskania wielu dla życia wiecznego». XIII – «Oddaj się przez ręce Matki Mojej Bogu swojemu». XIV – «Niech umrze w tobie wszystko, co należy do świata». XV – «Ze Mnie tylko czerp siły do zmartwychwstania Miłościw tobie»”.

Słowa kluczowe: rzeczywista zbawcza ofiara duchowa Jezusa Chrystusa – zewnętrzna wymowa zbawczej męki Syna Człowieczego – podobieństwo polskich mistyczek do Ukrzyżowanego Syna Bożego – Nauczyciel z Nazaretu chce być naśladowany przez Swoich wyznawców

Ks. Walter Rachwalik, Uniwersytet Opolski

Rzeczywisty powód dwuletniego odosobnienia św. Ojciec Pio z Pietrelciny w świetle odtajnionych archiwów watykańskich

Celem, który przyświecał podjętym badaniom, była próba przedstawienia rzeczywistego powodu przymusowego odosobnienia św. Ojca Pio z Pietrelciny na okres dwóch lat: – 13 maja 1931 – 14 marca 1933. A ponieważ z badań przeprowadzonych przez ks. Fr. Castell'ego wynika, że na pewno powodem nie był on sam, więc nasuwa się pytanie: co spowodowało, że kardynałowie z Kongregacji Świętego Oficjum wydali tak restrykcyjny zakaz, zaaprobowany przez Papieża Piusa XI?

Z przeprowadzonego procesu badawczego wynika, że mamy tu do czynienia z przypadkiem pogwałcenia wszelkich zasad sprawiedliwości, bo przecież bezpodstawnie zaatakowany został naprawdę świętobliwy kapłan rzymsko-katolicki, przez osobę którego, w jego modlitwie, w jego posłudze duchowej, w jego cierpieniach, także w znaku widzialnych stygmatów, Trójca Przenajświętsza objawiła za jego życia Swoją Odwieczną i Nieskończoną Miłosierdną Miłość niezliczonej rzeszy wiernym z krańców Ziemi, i wciąż czyni to dalej.

Z odtajnionych dokumentów Watykanu wynika, że mamy tu rzeczywisty przypadek moralnej brodni dokonanej przez grupę duchownych, zajmujących najwyższe stanowiska w hierarchii kościelnej. Pełni pychy i arogancji, przypisali sobie prawo do rozsądzania rzeczywistych Dziej Bożych, a takim właśnie rzeczywistym dziełem Bożym było bez wątpienia bogobojne życie ofiary ich nikczemnych poczynań. Natomiast to, że ofiara ich wręcz diabelskich metod działania zniosła to wielkodusznie, przebacząc im, nie oznacza, że, jak to się w takich przypadkach uważa, moralni kaci będą usprawiedliwieni.

Działali oni nie uwzględniając ani bogobojności ich ofiary, ani duchowego dobra, które spływały do udręczonych cierpieniem serc, równie szczerze szukających Boga wiernych, ani wreszcie na to, że każdy ludzki czyn będzie musiał być rozliczony w chwili śmierci przed Majestatem Najwyższego Sędziego. Kreuje się wówczas tezę, że to nastąpiło z dopustu Bożego, by świętość ofiary została uszlachetniona, więc kaci byli rzeczywistym instrumentem w Jego ręku.

Otóż nie – nic bardziej przewrotnego – kto tak twierdzi, jest bluźniercą.

Za tę krzywdę każdy z nich będzie musiał zapłacić rachunek i to bardzo słony.

Słowa kluczowe: Św. Ojciec Pio z Pietrelciny – Kongregacja Świętego Oficjum – bezimienna grupa wiernych z San Giovanni Rotondo – o. Augustino Gemelli – watykańska wizytacja 14 – 21. VI. 1921 – bp Raffaello Carlo Rosii – raport końcowy z 4 października 1921 – sugestie wprowadzenia restrykcji – dwuletni okres odosobnienia św. Ojca Pio – 13 maja 1931 – 14 marca 1933 r.

Ks. Walter Rachwalik, Uniwersytet Opolski

Pokora kluczem ukrytych zasług św. Siostry Faustyny Kowalskiej w świetle jej duchowych zapisków

Pokora i uniżenie wewnętrzne stoją u podstaw katolickiej drogi zmierzającej poprzez uświęcenie do zbawienia.

Cnota katolickiej pokory ma swoje nadprzyrodzone źródło w pouczeniu Jezus Chrystusa, w którym, stawiając siebie jako niedościgły wzór cichości i pokory, zachęca Swoich wyznawców, by tak, jak On, tak i oni podejmowali zadane im przez Stwórcę życie. Ponadto, zapewnia ich, że udzieli każdemu z nich ulgi w cierpieniu.

Tą trudną drogą naśladowania pokory i cichości Swojego Serca, Pan Jezus, Król Miłosierdzia przeprowadził Swoją sekretarkę, Święta z Krakowa, polską siostrę zakonną ze Zgromadzenia Matki Bożej Miłosierdzia, św. Siostrę Faustynę Kowalską.

Mając o sobie samej niskie mniemanie, całą nadzieję w osiągnięciu świętości pokładała w Boskim Oblubieńcu, godząc się, by miał bezpośredni wpływ na jakość jej myśli, pragnień, słów i czynów. Nosiła ona w swej pamięci stale obecne przekonanie, że sama z siebie była rzeczywiście jedynie nędzą.

Kwiatem tej drogi okazują się być rzeczywiste, choć niewidzialne, ukryte przed światem zewnętrznym, znaki Męki Pańskiej. Nie sposób oprzeć się przekonaniu, że to wyróżnienie mogło ją spotkać właśnie dlatego, że pragnęła ukryć się w świecie jak fiołek wśród traw, i można było mieć pewność, że w ukryciu składać będzie Bogu ofiarę z siebie za grzechy braci.

Słowa kluczowe: Dzienniczek, Miłosierdzie Boże w duszy mojej – nędza duszy – istota pokory – tajemnica niewidzialnych stygmatów

Ks. Walter Rachwalik, Uniwersytet Opolski

Zbawczy profil życia mistycznego św. Siostry Marii Faustyny Kowalskiej w świetle jej duchowych zapisków

Jest faktem, że człowiek, będąc istotą duchowo-cielesną, musi się zmierzyć z wieloma przeciwnościami, które stają na drodze jego doczesnego życia. W niektórych przypadkach, przeciwności te przybierają formę cierpień fizycznych, które wywołują choroby, w tym także nieuleczalne.

Kiedy indziej rzecz ta wiąże się z jego światem duchowym, kiedy to, albo na skutek własnego grzechu, albo z powodu doznawanych krzywd, musi stawić czoła udrękom moralnym, psychicznym, umysłowym, emocjonalnym.

Temu doświadczeniu poddana została również Święta z Krakowa, Siostra Maria Faustyna Kowalska, wieczysta profeska Zgromadzenia Sióstr Matki Bożej Miłosierdzia, czego potwierdzenie odnajdujemy, zarówno w jej duchowych zapiskach jak i we wspomnieniach świadków jej życia.

Z przeprowadzonych badań wynika, że odnalazła ona w tychże trudnych doświadczeniach sens swojego ziemskiego życia, a będąc mistycznie zaślubioną Jezusowi Chrystusowi, Królowi Miłosierdzia, została dołączona do grona tych błogosławionych i świętych Kościoła Rzymsko-Katolickiego, którym Trójca Przenajświętsza udzieliła wyjątkowego przywileju współudziału w Dziale Zbawienia.

Istotą zaś tegoż przywileju jest, świadome znoszenie doznawanych cierpień duchowo-cielesnych, i, w zjednoczeniu z Męką Jezusa Chrystusa, składanie siebie w ofierze zadość czyniącej za grzechy ludzkości.

Życie Sekretarki Króla Miłosierdzia, choć niezwykle krótkie, bo trwające zaledwie 33 lata, było jednym, nieprzerwanym pasmem cierpień duchowo-cielesnych, które uczyniło z niej ofiarę zadość czyniącą Sprawiedliwości Bożej za grzechy ludzkości.

Ofiarę tę zasadniczo składała w ukryciu, a to, że o tej ofierze świat się dowiedział, stało się tak, ponieważ zapadła na śmiertelną chorobę, jaką była gruźlica, która w jej przypadku zatrzała cały jej organizm. Jednakże, nie umniejszając heroizmu w znoszeniu skutków tejże choroby, należy podkreślić, że jej ofiara miała charakter ściśle duchowy.

Słowa kluczowe: Dzienniczek. Miłosierdzie Boże w duszy mojej – Sekretarka Króla Miłosierdzia – ukryta ofiara – prątki gruźlicy – cierpienia duchowe – cierpienia moralne – chorobliwa zazdrość – bezwzględna bezduszość

Daria Radomska

Moc natury w rehabilitacji: Rola zwierząt w zoofizjoterapii

Zooterapia to nowoczesna dziedzina, która pozwala na wykorzystanie zwierząt w procesie rehabilitacyjnym, wspomagając leczenie osób z różnymi schorzeniami. Głównym celem pracy jest szczegółowe przedstawienie roli zwierząt w terapii oraz omówienie metod i technik stosowanych w zooterapii. W terapii tej wykorzystywane są zwierzęta, takie jak konie, psy czy delfiny, które pełnią funkcję terapeutyczną i emocjonalną, przyczyniając się do poprawy fizycznego i psychicznego stanu zdrowia pacjentów. W pracy omówiono trzy główne formy zooterapii: hipoterapię, terapię z udziałem psów oraz terapię z delfinami. W hipoterapii, dzięki pracy z niesamowitym zwierzęciem tj. koniem, pacjenci poprawiają swoją postawę, równowagę, koordynację oraz motorykę, szczególnie osoby z problemami neurologicznymi i ortopedycznymi. Terapia z psami ma zastosowanie w leczeniu osób z zaburzeniami emocjonalnymi, takimi jak depresja, lęki, PTSD czy autyzm, poprawiając ich samopoczucie oraz pomagając w budowaniu relacji i zaufania. Delfiny, wykorzystywane w terapii z ich udziałem, mają szczególny wpływ na dzieci z zaburzeniami rozwoju, poprawiając ich zdolności motoryczne oraz stymulując emocjonalnie. Zwierzęta w zooterapii pełnią nie tylko rolę pomocniczą, ale także terapeutyczną, stymulując fizycznie, psychicznie i emocjonalnie. Do pozytywnych działań możemy zaliczyć np. obniżenie poziomu ciśnienia krwi. Interakcje z nimi wpływają na redukcję stresu, poprawę nastroju oraz zwiększenie motywacji do rehabilitacji. Zooterapia staje się coraz popularniejszym uzupełnieniem tradycyjnych metod leczenia zgodnych z naturą, oferując pacjentom kompleksowe, holistyczne podejście do zdrowia, które uwzględnia zarówno aspekt fizyczny, jak i emocjonalny w procesie leczenia.

Maja Pluta, Alicja Pluta, Kacper Artykiewicz, Uniwersytet Jana Długosza, Collegium Medicum im. Dr. W. Biegańskiego Al. Armii Krajowej 13/15, 42-200 Częstochowa
E-mail: mejkapluta@gmail.com

Medycyna regeneracyjna w dermatologii - Innowacyjne podejścia w leczeniu ran i blizn

Medycyna regeneracyjna w dermatologii to obiecujące podejście w leczeniu trudnych ran, oparzeń i blizn, które stanowią wyzwanie zarówno dla pacjentów, jak i dla dermatologów. Z wykorzystaniem nowoczesnych technologii, takich jak terapia komórkami macierzystymi oraz bioaktywne materiały, możliwe jest nie tylko przyspieszenie procesu gojenia, ale także poprawa estetyki skóry. Komórki macierzyste, w tym mezenchymalne komórki macierzyste (MSC), wykazują zdolność do regeneracji tkanek, stymulowania procesów naprawczych oraz modulowania odpowiedzi zapalnej. Właściwości MSC sprawiają, że terapia komórkami macierzystymi staje się obiecującą metodą w leczeniu ran przewlekłych, owrzodzeń oraz schorzeń zapalnych skóry, takich jak łuszczyca czy atopowe zapalenie skóry. Równie istotną rolę odgrywają bioaktywne materiały, takie jak hydrożele, polimery biodegradowalne i nanocząsteczki, które wspierają gojenie ran. Hydrożele dostarczają substancje przeciwzapalne i czynniki wzrostu, a biodegradowalne polimery stanowią rusztowanie dla nowo powstających komórek. Nanotechnologia umożliwia precyzyjne dostarczanie leków, zwiększając skuteczność terapii oraz minimalizując skutki uboczne. Obecne badania nad medycyną regeneracyjną w dermatologii koncentrują się na optymalizacji dostępnych metod oraz ocenie ich długoterminowej skuteczności i bezpieczeństwa. Wyzwania obejmują standaryzację terapii oraz określenie najlepszych wskazań do ich stosowania. Dalszy rozwój technologii może przyczynić się do zwiększenia dostępności terapii regeneracyjnych oraz opracowania bardziej efektywnych i mniej inwazyjnych metod leczenia przewlekłych schorzeń skórnych.

Słowa kluczowe: medycyna regeneracyjna, komórki macierzyste, bioaktywne materiały, leczenie ran, oparzenia, blizny, inżynieria tkankowa

Alicja Pluta, Kacper Artykiewicz, Maja Pluta, Collegium Medicum im. dr. Władysława, Biegańskiego Uniwersytetu Jana Długosza w Częstochowie, Al. Armii Krajowej 13/15, 42-200 Częstochowa

E-mail: alicapluta@gmail.com

Nanotechnologia jako nowoczesna metoda diagnostyki i innowacyjna terapia w przypadku raka płuc

Rak płuc jest najczęstszą przyczyną zgonów nowotworowych na świecie, charakteryzuje się niskim 5-letnim wskaźnikiem przeżycia i złym rokowaniem, co podkreśla potrzebę nowych metod diagnostycznych i terapeutycznych. Tradycyjne podejścia borykają się z ograniczeniami, w tym niewystarczającą czułością, inwazyjnością i skutkami ubocznymi, a późne pojawianie się objawów utrudnia wczesną diagnozę. Niniejszy artykuł omawia potencjał nanotechnologii jako innowacyjnej strategii w walce z rakiem płuc. Nanocząsteczki, dzięki swoim unikalnym właściwościom fizykochemicznym, umożliwiają precyzyjne wykrywanie biomarkerów, zaawansowane obrazowanie oraz skuteczniejsze dostarczanie leków, poprawiając diagnostykę i terapię. Zastosowania nanotechnologii obejmują m.in. nanosondy, nanoroboty oraz inne systemy, które zwiększają specyficzność i redukują toksyczność terapeutyków. Dodatkowo nanomateriały mogą wspierać terapię fototermiczną i radioterapię, zwiększając wrażliwość komórek nowotworowych na leczenie oraz minimalizując uszkodzenia zdrowych tkanek. Istotnym aspektem jest również możliwość integracji diagnostyki i terapii w jednym systemie, co otwiera drogę do personalizowanej medycyny. Pomimo obiecujących wyników przedklinicznych, pełne wdrożenie nanotechnologii napotyka wyzwania związane z produkcją, bezpieczeństwem i biodostępnością. Konieczne są dalsze badania nad długoterminowymi efektami fizjologicznymi nanomateriałów, w tym ich metabolizmem i potencjalną toksycznością w organizmie. Rozwój tej technologii może jednak zrewolucjonizować onkologię pulmonologiczną, oferując nadzieję na poprawę rokowań pacjentów i skuteczniejsze zwalczanie tej globalnej choroby.

Słowa klucze: rak płuc, diagnostyka, terapia, nanotechnologia

Konrad Kaminiów, MD, Cutaneous Biology Research Center, Massachusetts General Hospital, Harvard Medical School, USA

From Nevi to Melanoma. Factors Modulating the Nevus to Melanoma Evolution

Malignant melanoma is one of the most aggressive type of skin cancer that originates from melanocytes, the cells responsible for skin pigmentation. Melanoma is often arising from pre-existing nevi. In advanced stages, melanoma has a poor prognosis, due to which it is extremely important to study melanoma risk factors and identify early suspected precursor lesions for melanoma formation. This can promote faster diagnosis, early incorporation of effective treatment, and improve the patient's prognosis. In the scientific field, the main focus was on melanocytic nevus, which is defined as a benign skin lesion composed of clustered melanocytes that can evolve into malignant melanoma. A significant proportion of melanomas are believed to originate independently, as only about one-third of primary melanomas are linked to a histologically detectable precursor nevus. However, having a greater number of melanocytic nevi is a well-established risk factor for melanoma development, even in cases where the melanoma does not arise from a pre-existing nevus. The emergence of nevi is complex, multistep process influenced by various elements, including genetic predisposition, pigmentation, and environmental factors such as sun exposure. Importantly, numerous genetic variants have been recognized as crucial contributors to the development of both nevi and melanoma, indicating the presence of overlapping genetic mechanisms that regulate the growth of these lesions. Key genes implicated in both conditions include BRAF, CDKN2A, MITF, IRF4, and several genes involved in telomere length regulation, all of which play significant roles in melanocytic proliferation and transformation. Although the molecular events driving the transition from a benign nevus to melanoma have been extensively studied, numerous aspects of this process still remain unclear. This explores the histological, genetic, and molecular mechanisms involved in nevus development and its potential progression into melanoma.

Karolina Pniaczek, Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie

Problemy diagnostyczne związane z rozpoznaniem giardiozy

Giardioza to choroba pasożytnicza jelita cienkiego wywołana przez pierwotniaka *Giardia lamblia* (ogoniastek jelitowy), występująca zarówno u ludzi, jak i zwierząt. Jest to jedna z najczęstszych chorób biegunkowych o charakterze zoonotycznym, co oznacza, że może być przenoszona między gatunkami. Pasożyt ten ma dwie formy rozwojowe: trofozoit – aktywną postać, która przyczepia się do ściany jelita, oraz cystę – formę przetrwalnikową, odporną na czynniki środowiskowe. Zakażenie następuje drogą fekalno-oralną poprzez spożycie skażonej wody, żywności lub kontakt z zainfekowanymi zwierzętami.

Objawy giardiozy mogą przybierać różne postacie – od bezobjawowego nosicielstwa po ostrą lub przewlekłą biegunkę. U niektórych osobników dochodzi do zaburzeń wchłaniania, wymiotów i utraty masy ciała. Diagnostyka choroby jest trudna ze względu na cykliczne wydalanie cyst i możliwość wystąpienia wyników fałszywie ujemnych. Podstawową metodą wykrywania pasożyta są badania mikroskopowe kału, wykonywane metodą flotacji lub bezpośredniego rozmazu. Testy immunologiczne, takie jak ELISA czy szybkie testy Giardia Ag, pozwalają na wykrycie antygenów pasożyta, jednak charakteryzują się ograniczoną czułością. Najbardziej precyzyjną metodą diagnostyczną jest PCR, umożliwiający detekcję materiału genetycznego *Giardia lamblia*, choć jego zastosowanie ogranicza wysoki koszt.

Leczenie powinno obejmować zarówno zwierzęta wykazujące objawy, jak i bezobjawowych nosicieli, by zapobiec dalszemu rozprzestrzenianiu się inwazji. Stosowane leki to fenbendazol oraz metronidazol, jednak coraz częściej obserwuje się oporność pasożyta na ten drugi. Profilaktyka, w tym higiena, kontrola jakości wody i badania przesiewowe, stanowi kluczowy element ograniczania transmisji giardiozy.

Nikola Przespolewska, Studenckie Koło Naukowe CommodityLab, Katedra Jakości Produktów Przemysłowych i Opakowań, Instytut Nauk o Jakości, Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu

E-mail: nikolaprzespolewska1@gmail.com

Opiekun SKN: dr hab. Renata Dobrucka, prof. UEP

Suplementy diety a zdrowy styl życia – co warto wiedzieć?

Suplementy diety, takie jak witaminy, minerały oraz inne preparaty wspomagające zdrowie, stanowią popularny wybór wśród osób dbających o swoje zdrowie fizyczne i psychiczne. Wraz z rosnącą świadomością o konieczności uzupełniania niedoborów pokarmowych oraz poprawy ogólnej kondycji zdrowotnej, suplementy diety stały się integralną częścią wielu osób dążących do lepszego samopoczucia. Celem badania było zrozumienie postaw i nawyków związanych z suplementacją diety wśród osób prowadzących zdrowy styl życia, a także poznanie wiedzy na temat skuteczności i bezpieczeństwa suplementów diety.

W ramach niniejszej pracy została przeprowadzona ankieta online wśród 120 respondentów w wieku od 18 do 50 lat. Respondenci zostali dobrani w sposób celowy, aby obejmować osoby zainteresowane zdrowym stylem życia. Kwestionariusz składał się z 15 pytań zamkniętych oraz kilku pytań otwartych, które miały na celu uzyskanie szczegółowych informacji o nawykach suplementacyjnych. Badanie przeprowadzono w okresie dwóch tygodni, a dane zostały zebrane i poddane analizie statystycznej.

Wyniki badania pokazują, że 62% respondentów zauważyło pozytywne efekty stosowania suplementów, podczas gdy 21% nie dostrzegło żadnej zmiany, a 17% miało do czynienia z efektami ubocznymi. Ponadto, 48% badanych uważa, że rynek suplementów diety powinien być lepiej regulowany, a 54% traktuje suplementy jako uzupełnienie zdrowego stylu życia, a nie jego podstawę.

Wnioski z badania wskazują na potrzebę dalszej edukacji konsumentów w zakresie skuteczności i bezpieczeństwa suplementacji oraz lepszej regulacji rynku suplementów, aby zapewnić ich jakość i minimalizować ryzyko niepożądanych efektów.

Słowa kluczowe: suplementy diety, zdrowy styl życia, witaminy, minerały, suplementacja, regulacja rynku, edukacja

Elwira Misiuk, Natalia Wardak, Anna Geniusz, Marta Adamska, Agnieszka Bielaga,
Wyższa Szkoła Medyczna w Białymstoku

Opiekun pracy: Dr n. med. Katarzyna Krystyna Snarska

Efektywna komunikacja w zespołach interdyscyplinarnych Pielęgniarka-Ratownik Medyczny

Wstęp: Zespoły interdyscyplinarne to grupy specjalistów z różnych dziedzin, które łączą swoje kompetencje, aby zapewnić kompleksową opiekę pacjentowi. Współpraca pielęgniarek i ratowników medycznych jest niezbędna do efektywnego reagowania w sytuacjach nagłych.

Cel pracy: Ocena współpracy w zespołach mieszanych, pod presją czasu oraz w sytuacjach nagłych.

Material i metody: Analiza i ocena korzyści wynikających ze współpracy między pielęgniarką a ratownikiem medycznym w stanach nagłych.

Wyniki: Współpraca między pielęgniarką a ratownikiem medycznym przebiega w sposób profesjonalny i dający oczekiwane efekty w postaci podejmowania decyzji zespołowo w oparciu o analizę przypadku pacjenta i priorytetów medycznych.

Wnioski: Współpraca interdyscyplinarna w zawodach medycznych przyczynia się do lepszej jakości opieki nad pacjentem, optymalizacji kosztów systemu ochrony zdrowia oraz poprawy relacji zawodowych.

Słowa kluczowe: zespół interdyscyplinarny, pielęgniarka, ratownik medyczny, komunikacja, współpraca

Sylwia Klimczak, Agnieszka Śliwińska

Poszukiwanie nowych markerów zapalnych u osób z zaburzeniami metabolicznymi zakażonych *Giardia lamblia*

Giardioza stanowi istotne wyzwanie diagnostyczne, zwłaszcza u pacjentów z zaburzeniami metabolicznymi i insulinoopornością. Infekcja pasożytnicza u tych osób często przebiega bez charakterystycznych objawów, a zmieniona odpowiedź immunologiczna dodatkowo komplikuje diagnozę i leczenie. Niniejsze badanie miało na celu ocenę wpływu infestacji pasożyta *Giardia lamblia* (GL) na profil immunologiczny i parametry metaboliczne u pacjentów w wieku 40-65 lat z zaburzeniami metabolicznymi. Analizowane były zmiany w profilu cytokinowym i ich związek z parametrami metabolicznymi przed wdrożeniem leczenia przeciwpasożytniczego.

Do badania włączono 76 pacjentów spełniających kryteria zaburzeń metabolicznych, tj. dysglikemia (wg ADA z 2023) /dyslipidemia (wg ESC z 2019), u których podejrzewano zakażenia GL. Na podstawie wyników badań testów koproskopowych i serologicznych przydzielono uczestników do grupy badanej (+GL) i kontrolnej (−GL), a następnie dokonano oznaczenia 30 mediatorów odpowiedzi zapalnej metodą Bio-Plex.

Wykazano, że poziom IL-12, MCP-1 i HGF był istotnie obniżony, natomiast poziom RANTES był wyraźnie podwyższony w gr. badanej względem gr. kontrolnej. Zgodnie z oczekiwaniami u chorych z gr. badanej poziom parametrów metabolicznych związanych z insulinoopornością uległ poprawie. Wykonano analizę korelacji pomiędzy zidentyfikowanymi mediatorami zapalnymi i parametrami metabolicznymi, która wykazała, że w gr. badanej poziom IL-12 koreluje z HbA1c. Poziom MCP-1 był ujemnie skorelowany z wskaźnikiem WHR. Nie odnotowano korelacji między RANTES, a badanymi parametrami. Dodatkowo, stwierdzono korelacje między poziomem HGF, a wskaźnikami metabolicznymi, tj. dodatnie z poziomem trójglicerydów i TG/HDL w gr. kontrolnej, a w gr. badanej dodatnie z HbA1c, HOMA-IR oraz BMI, a także ujemną z HDL. Analiza ROC wykazała, że z czterech wstępnie wytypowanych mediatorów zapalnych IL-12 może mieć potencjał diagnostyczny (AUC=0,677; p=0,0122) w rozróżnianiu zakażenia GL w tej grupie pacjentów, co znalazło również potwierdzenie w wielowymiarowej analizie regresji.

Ocena potencjału diagnostycznego wytypowanych mediatorów zapalnych wymaga ich analizy po eradykacji *G. lamblia*, co zostało uwzględnione w dalszym etapie badań.

Paulina Nita, Emilia Nosal

Choroba Hashimoto - patogeneza, diagnostyka, leczenie

Choroba Hashimoto, znana również jako przewlekłe autoimmunologiczne zapalenie tarczycy, jest najczęstszą przyczyną niedoczynności tarczycy w krajach rozwiniętych i dotyczy głównie kobiet w średnim wieku.

Patogeneza choroby opiera się na procesach autoimmunologicznych, w których układ odpornościowy wytwarza przeciwciała, takie jak anty-TPO i anty-Tg, atakujące komórki tarczycy. Z czasem prowadzi to do postępującego uszkodzenia tkanki tarczycy i rozwoju niedoczynności. Wczesne etapy choroby mogą obejmować okresy nadczynności tarczycy lub wartości prawidłowe, co utrudnia diagnozę. Z tego względu, diagnoza Hashimoto opiera się na wynikach laboratoryjnych, takich jak podwyższony poziom TSH oraz obecność przeciwciał przeciw-tarczycowych.

Istotną rolę w diagnostyce odgrywa również ultrasonografia, która pozwala na ocenę struktury tarczycy i identyfikację cech charakterystycznych dla tej choroby. W przypadkach trudnych diagnostycznie, coraz częściej stosuje się biopsję cienkoigłową pod kontrolą ultrasonografii. Leczenie choroby Hashimoto polega głównie na suplementacji hormonami tarczycy, głównie lewotyroksyną, w odpowiednich dawkach, co pozwala na wyrównanie poziomu hormonów i zapobiega powikłaniom związanym z niedoczynnością.

Celem pracy jest omówienie patogenety, diagnostyki oraz metod leczenia choroby Hashimoto, ze szczególnym uwzględnieniem nowoczesnych metod diagnostycznych, takich jak ultrasonografia i biopsja cienkoigłowa.

Wiktoria Niedziela, Paulina Nita, Uniwersytet Opolski

Zespół jelita drażliwego: biomarkery, diagnostyka i nowoczesne terapie

Zespół jelita drażliwego (IBS) jest przewlekłym, czynnościowym zaburzeniem przewodu pokarmowego, charakteryzującym się nawracającymi bólami brzucha, wzdęciami oraz zaburzeniami rytmu wypróżnień. Choć IBS nie powoduje uszkodzeń strukturalnych jelit, wpływa na codzienne funkcjonowanie pacjentów i znacząco obniża ich jakość życia, wymagając interdyscyplinarnego podejścia diagnostycznego i terapeutycznego. Tradycyjna diagnostyka IBS opiera się głównie na kryteriach rzymskich IV oraz diagnostyce różnicowej, mającej na celu wykluczenie innych schorzeń, takich jak nieswoiste choroby zapalne jelit (IBD).

Postęp w badaniach nad biomarkerami otwiera nowe możliwości w różnicowaniu IBS i IBD. Kalprotektyna, laktoferyna i zonulina to obiecujące markery związane ze stanem zapalnym i przepuszczalnością jelit, a ich analiza może zwiększyć skuteczność diagnostyczną. Dodatkowo, rozwój badań multi-omics obejmujących genomikę, proteomikę, metabolomikę i mikrobiomikę umożliwia lepsze zrozumienie patogenezы IBS oraz precyzyjniejsze podejście do leczenia. Wprowadzanie nowych technologii, w tym narzędzi opartych na sztucznej inteligencji, może w przyszłości usprawnić proces diagnostyczny i klasyfikację pacjentów.

W leczeniu IBS kluczowe znaczenie ma personalizacja terapii, obejmująca farmakoterapię, dietoterapię oraz wsparcie psychologiczne. Coraz więcej badań potwierdza skuteczność diety Low-FODMAP, probiotykoterapii oraz terapii poznawczo-behawioralnej (CBT) w redukcji objawów. Metody alternatywne, takie jak osteopatia, joga i akupunktura, mogą wspierać leczenie IBS, choć ich skuteczność wymaga dalszych badań naukowych.

Pomimo znaczącego postępu w diagnostyce i terapii IBS, wciąż istnieje potrzeba dalszych badań nad mechanizmami patofizjologicznymi oraz optymalizacją strategii terapeutycznych. Nowoczesne podejście, łączące zaawansowane technologie diagnostyczne oraz spersonalizowane metody leczenia, może w przyszłości poprawić skuteczność terapii oraz jakość życia pacjentów z IBS.

Małgorzata Kowalczyk, Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie

Badanie wieprzowiny na obecność włośni metodą wtrawiania

Włosień jest jednym z nielicznych robaków pasożytniczych zdolnych do odbycia pełnego cyklu rozwojowego w ustroju tego samego żywiciela. Czas całkowitego rozwoju włośnia od momentu zarażenia do wykształcenia larwy inwazyjnej wynosi około 18 dni. Zakażenie pasożytem może prowadzić do groźnej choroby zwanej włośnicą. Obecnie przyjmuje się, że spożycie już 70 larw może spowodować wystąpienie u człowieka groźnych dla życia objawów chorobowych, a w następstwie również do śmierci.

Obecnie znanych jest 12 gatunków włośni. W Polsce potwierdzono występowanie 4 gatunków: *Trichinella spiralis* – najważniejszy i najczęściej występujący gatunek, *Trichinella*, *Trichinella pseudospiralis*, *Trichinella nativa*.

Obecnie na terenie Unii Europejskiej obowiązkową metodą badania mięsa na obecność włośni jest metoda wytrawiania. Jest najbardziej czułą metodą, która obecnie jest znana. Zasadą metody jest enzymatyczne rozpuszczenie tkanki mięśniowej w płynie wytrawiającym w skład którego wchodzi pepsyna i kwas solny, w wyniku której zostają uwolnione larwy mięśniowe. Larwy te są odzyskiwane po serii sedymentacji i, o ile konieczne, doczyszczaniu próbki.

Pobieranie próbek jest oparte o instrukcję głównego lekarza weterynarii. Od świń materiałem do badań są zazwyczaj mięśnie przepony (tzw. filary przepony, lub język, mięśnie żuchwy), ponieważ jest to bardzo dobrze ukrwiony narząd. Waga próbek pierwotnych nie może wynosić mniej niż: od tuczników 2g, od macior i knurów 4g. Waga pojedynczej próbki używanej do badań (wtórnej) to: od tuczniki co najmniej 1 g, od maciory i knurów co najmniej 2 g.

Jakub^{1*} Urban, Martyna¹ Batorska, Monika¹ Michalczuk, Adriana² Jaroszek

¹ Katedra Hodowli i Żywienia Zwierząt, Instytut Nauk o Zwierzętach, Szkoła Główna Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie

² ADDICOO GROUP s.r.o., 787 01 Šumperk, Czech Republic

*E-mail: jakub_urban@sggw.edu.pl

Czy warto stosować dodatek koncentratu włókna surowego ARBOCEL[®] w żywieniu drobiu oraz trzody chlewnej?

Włókno surowe oraz włókno pokarmowe (błonnik) jako węglowodanowe składniki mieszanki paszowej warunkują jej właściwości dietetyczne (Wilkanowska, 2017). Włókno surowe to ogół substancji włóknistych (celuloza, lignina, częściowe hemicelulozy) opornych na działanie enzymów przewodu pokarmowego zwierząt monogastrycznych takich, jak drób i trzoda chlewna. Włókno pokarmowe zawiera zarówno frakcje wchodzące w skład włókna surowego, jak i rozpuszczalne polisacharydy nieskrobiowe (Wilkanowska, 2017). Błonnik jest jednym z kluczowych składników pasz dla zwierząt monogastrycznych m.in. drobiu oraz trzody chlewnej, którego znaczenia nie powinno się bagatelizować, ponieważ jego obecność (w odpowiedniej ilości) przynosi szereg korzyści wpływając m.in. na funkcjonowanie przewodu pokarmowego, dobrostan oraz zdrowie zwierząt. Produkty, w których zawartość włókna surowego wynosi co najmniej 60% określane są koncentratami włókna surowego (CFC) (Pietsch, 2021). Koncentrat włókna surowego ARBOCEL[®] znacznie odbiega od innych źródeł włókna surowego, ponieważ odznacza się pełną czystością mikrobiologiczną oraz zawartością włókna surowego powyżej 70%, przy całkowitym braku włókien rozpuszczalnych. Wysoce zfibrylizowane włókna produktu ARBOCEL[®] tworzą w układzie pokarmowym trójwymiarową nierozpuszczalną sieć cząstek, które pęczniejąc rozluźniają strukturę treści jelitowej i korzystnie wpływają na sekrecję enzymów. Naturalnie uwalniane enzymy mogą efektywnie przenikać i hydrolizować składniki pokarmowe zawarte w paszy (RETTENMAIER POLSKA Sp. z o.o.).

Wiktoria Muszak, Uniwersytet Przyrodniczy w Lublinie

Diagnostyka *Baylisascaris procyonis*

Baylisascaris procyonis jest to nicien należący do rodziny Ascarididae. Pasożyt ten jest powszechnie występującym pasożytem u Szopów pracy. Szopy są gatunkiem inwazyjnym na terenie Europy, pochodzącym z Ameryki Północnej. W Europie pojawiły się w ubiegłym wieku.

Do zarażenia u żywiciela ostatecznego dochodzi poprzez spożycie wydalonych wraz z kałem jaj z larwa L2 lub zarażonych tkanek żywiciela paratenicznego z larwa L3. Dorosłe nicienie lokalizują się w świetle jelita cienkiego. Natomiast u żywiciela paratenicznego który również zaraża się poprzez spożycie jaj z larwą w stadium L2, larwa wędruje do innych narządów powodując zespół larwy wędrującej i tam dochodzi do otorbienia larwy. Materiałem diagnostycznym jest kał pobrany od zwierząt jak i również z miejsc ich bytowania oraz krew, płyn mózgowo - rdzeniowy, tkanki żywicieli paratenicznych pobrane pośmiertnie, zawartość żołądka.

Do metod diagnostycznych zalicza się metody pośrednie takie jak: test ELISA, Western Blot, który jest metodą dodatkową, oraz metody bezpośrednie: metoda flotacji, test koproantygenowy, PCR jak i również badanie sekcyjne, czyli pośmiertną ocenę tkanek.

Karolina Wolszczak, Studencie Koło Naukowe CommodityLab, Katedra Jakości Produktów Przemysłowych i Opakowań, Instytut Nauk o Jakości, Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu
Opiekun SKN: dr hab. Renata Dobrucka, prof. UEP

Druk 3D w produkcji – rewolucja czy uzupełnienie tradycyjnych technologii

Druk 3D to nowoczesna technologia przyrostowa, która zmienia podejście do projektowania i produkcji w wielu branżach. Proces ten polega na nakładaniu kolejnych warstw materiału zgodnie z cyfrowym modelem 3D, co umożliwia tworzenie skomplikowanych i precyzyjnych struktur, często niemożliwych do uzyskania tradycyjnymi metodami. W prezentacji omówiono kluczowe aspekty druku 3D, poczynając od jego historii, poprzez działanie i różne technologie, aż po porównanie z klasycznymi metodami produkcji. Pierwsze koncepcje druku 3D pojawiły się w latach 80. XX. Od tego czasu technologia ta dynamicznie się rozwijała, prowadząc do powstania różnych metod, takich jak FDM, SLS czy SLM. Każda z tych technologii ma swoje unikalne właściwości i zastosowania – od prototypowania i produkcji części użytkowych po zaawansowane komponenty lotnicze czy medyczne implanty. Druk 3D niesie ze sobą liczne korzyści, jednak nie jest pozbawiony wad. Warto również zwrócić uwagę na wpływ druku 3D na rynek pracy – z jednej strony pojawiają się nowe specjalizacje i zawody, z drugiej rośnie automatyzacja, co może prowadzić do redukcji etatów w klasycznych gałęziach przemysłu. Prezentacja analizuje także przyszłość druku 3D i jego potencjalne kierunki rozwoju. Szczególną uwagę poświęcono drukowi 4D, który wprowadza element zmienności kształtu pod wpływem czynników zewnętrznych, co otwiera nowe możliwości w medycynie i inżynierii materiałowej. Wnioski płynące z analizy wskazują, że choć druk 3D ma ogromny potencjał, nie zawsze jest w stanie całkowicie zastąpić tradycyjne metody produkcji. Jego rola w przemyśle będzie zależała od dalszego rozwoju technologicznego oraz dostosowania do specyficznych potrzeb różnych sektorów gospodarki.

Zuzanna Klimek, Studenckie Koło Naukowe CommodityLab, Katedra Jakości Produktów Przemysłowych i Opakowań, Instytut Nauk o Jakości, Uniwersytet Ekonomiczny w Poznaniu
E-mail: zuzaklimek09@gmail.com

Opiekun SKN: dr hab. Renata Dobrucka, prof. UEP

Skład chemiczny świec zapachowych a jakość powietrza w pomieszczeniach

Świece zapachowe stanowią popularny element dekoracyjny i relaksacyjny w wielu domach. Emitują jednak lotne związki organiczne (VOC) i cząstki stałe, które mogą wpływać na jakość powietrza w pomieszczeniach. Skład chemiczny świec, rodzaj wosku, knot oraz zastosowane substancje zapachowe decydują o emisji potencjalnie szkodliwych substancji.

Celem badania jest ocena wpływu składu chemicznego świec zapachowych na jakość powietrza wewnętrznego oraz ich potencjalne skutki zdrowotne. Analiza obejmuje porównanie różnych rodzajów wosków, knotów oraz substancji zapachowych pod kątem ich emisji.

Badanie przeprowadzono na podstawie przeglądu literatury naukowej dotyczącej emisji VOC, produktów spalania oraz metod oceny jakości powietrza w pomieszczeniach. Analizowano raporty instytucji zajmujących się ochroną zdrowia, takich jak EPA, WHO oraz American Lung Association.

Wykazano, że świece wykonane z parafiny emitują wyższe stężenia VOC, w tym formaldehyd, benzen i toluen, w porównaniu do świec sojowych i woskowych. Knoty z rdzeniem metalowym mogą zwiększać emisję metali ciężkich, takich jak cynk czy cyna, a dawniej także ołów.

Inż. Kacper Falkiewicz, Uniwersytet Morski w Gdyni, Wydział Elektryczny, Koło Naukowe "Human Machine Interface", ul. Morska 81-87, 81-225 Gdynia

E-mail: kacper@falkiewi.cz

Sterowanie silnikiem głównym statku przy użyciu sterownika PLC i sieci przemysłowych

Automatyzacja procesów sterowania w przemyśle morskim stanowi kluczowy element poprawy efektywności operacyjnej oraz bezpieczeństwa eksploatacyjnego jednostek pływających. W artykule przedstawiono system sterowania silnikiem głównym statku oparty na sterowniku PLC Simatic S7-1200 oraz przemysłowej sieci komunikacyjnej MODBUS RTU. Głównym celem badań było zaprojektowanie, implementacja oraz analiza skuteczności rozwiązania umożliwiającego precyzyjne sterowanie parametrami pracy silnika, w tym jego prędkością obrotową, kierunkiem obrotów oraz dynamicznym przełączaniem trybów sterowania między lokalnym a zdalnym.

W artykule omówiono szczegółową konfigurację stanowiska badawczego, obejmującego m.in. przetwornicę częstotliwości Sinamics V20, moduł wejść i wyjść SFAR oraz komunikację za pomocą magistrali RS-485. Przedstawiono sposób integracji tych komponentów w jednolity, odporny na zakłócenia system, pozwalający na efektywną wymianę danych między urządzeniami nadrzędnymi i podrzędnymi. Szczególną uwagę poświęcono implementacji algorytmów sterowania w środowisku TIA Portal oraz wykorzystaniu funkcji komunikacyjnych sterownika PLC, umożliwiających wymianę danych poprzez odpowiednie rejestry MODBUS.

Kacper Artykiewicz, Alicja Pluta, Maja Pluta, Wiktoria Skwierczyńska, Uniwersytet Jana Długosza, Collegium Medicum im. dr. W. Biegańskiego, Al. Armii Krajowej 13/15, 42-200 Częstochowa

E-mail: kacper.artykiewicz@wp.pl

Sztuczna inteligencja (AI) w diagnostyce medycznej - przyszłość, która dzieje się dziś

Sztuczna inteligencja (AI) odgrywa coraz większą rolę w diagnostyce medycznej, rewolucjonizując procesy analizy danych i wspierając personel medyczny w podejmowaniu decyzji klinicznych. W artykule przedstawiono szerokie spektrum zastosowań AI w diagnostyce obrazowej oraz laboratoryjnej, bazując na wynikach najnowszych badań naukowych. Zastosowanie algorytmów AI umożliwia wykrywanie patologii z wysoką precyzją, często przewyższającą skuteczność tradycyjnych metod diagnostycznych. Omówiono przypadki wykorzystania AI w analizie obrazów medycznych, takich jak mammografia czy ultrasonografia, gdzie algorytmy wykazały się zdolnością do identyfikacji subtelnych zmian chorobowych. W obszarze diagnostyki laboratoryjnej sztuczna inteligencja wspiera analizę wyników badań krwi i biomarkerów, co otwiera nowe możliwości w zakresie wczesnego wykrywania chorób nowotworowych i zakaźnych.

Artykuł porusza również wyzwania związane z integracją AI w praktyce klinicznej, takie jak problem interpretacji wyników generowanych przez algorytmy działające na zasadzie „czarnej skrzynki”, kwestie etyczne oraz odpowiedzialność za błędne diagnozy. Zwrócono uwagę na konieczność nadzoru lekarza nad procesem diagnostycznym oraz potrzebę dalszych badań w celu zwiększenia transparentności i wiarygodności systemów AI. W ostatniej części pracy omówiono perspektywy rozwoju sztucznej inteligencji w medycynie, podkreślając jej potencjał w personalizacji opieki zdrowotnej oraz optymalizacji procesów diagnostycznych.

Podsumowując, AI stanowi obiecujące narzędzie wspierające diagnostykę medyczną, jednak jej skuteczne wdrożenie wymaga rozwiązania szeregu problemów technologicznych, prawnych i etycznych. Rola lekarza pozostaje kluczowa, a sztuczna inteligencja powinna być traktowana jako wsparcie, a nie zastępstwo dla specjalistów.

Słowa kluczowe: sztuczna inteligencja, diagnostyka medyczna, analiza obrazowa, badania laboratoryjne, personalizacja medycyny.

Jesteś studentem, doktorantem, młodym naukowcem? Chcesz publikować w profesjonalnym piśmie naukowym, brać udział w konferencjach? Firma Konferencje Naukowe Piotr Rachwał umożliwi Ci start w świecie nauki za przystępną cenę. Organizujemy konferencje interdyscyplinarne, jak i specjalistyczne. Wydajemy monografie pokonferencyjne oraz współpracujemy z czasopismami z listy ministerialnej. Pomagamy w publikacji artykułów.

Piotr Rachwał

Konferencje Naukowe

ul. Gen Leopolda Okulickiego 51D/20

31-637 Kraków

NIP: 573-272-51-36

REGON: 365643034

E-mail: rachwal.konferencjenaukowe@gmail.com

<https://konferencjenaukowe.com.pl/>